	INSTRUKCJA ZAŁ.DO.PP8		NR-1-DM-2012
	INSTRUKCJA DOTYCZĄCA SPOSOBU STOSOWANIA I DOKUMENTOWANIA PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO ORAZ DOKONYWANIA OCENY ZASADNOŚCI JEGO ZASTOSOWANIA		Strona 1/6
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.09.2018

1. CEL

Celem niniejszej instrukcji jest postępowanie z zasadami etyki oraz z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności oraz z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sposobu dokumentowania przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego.

Cel instrukcji: zastosowanie przymusu bezpośredniego u pacjentów, którzy:

- dopuszczają się zamachu przeciwko życiu lub zdrowiu własnemu lub innej osobie, lub też bezpieczeństwu powszechnemu
- gwałtownie niszczą lub uszkadzają przedmioty we własnym otoczeniu
- poważnie uniemożliwiają funkcjonowanie oddziału.

2. PRZEDMIOT

Przedmiotem niniejszej procedury jest określenie zasad postępowania w razie konieczności zastosowania przymusu bezpośredniego zgodnie z zasadami etyki oraz z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności oraz z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sposobu dokumentowania przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego.

3. ZAKRES OBOWIĄZYWANIA

Instrukcja obowiązuje we wszystkich komórkach organizacyjnych pionu leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego. Pracownicy poszczególnych oddziałów odpowiadają za przestrzeganie w pracy niniejszej procedury.

4. TERMINOLOGIA I SKRÓTY

PZJ - Pełnomocnik ds. Jakości.

ZSZ – Zintegrowany System Zarządzania.

KO – Komórka organizacyjna Szpitala.

KKO - Kierownik KO

Przytrzymanie jest doraźnym, krótkotrwałym unieruchomieniem osoby z użyciem siły fizycznej.

Unieruchomienie jest dłużej trwającym obezwładnieniem osoby z użyciem pasów, uchwytów, prześcieradeł lub kaftana bezpieczeństwa

Izolacja polega na umieszczeniu osoby, pojedynczo, w zamkniętym pomieszczeniu.

Przymusowe zastosowanie leków jest doraźnym lub przewidzianym w planie postępowania leczniczego wprowadzeniem leków do organizmu osoby - bez jej zgody.

	INSTRUKCJA ZAŁ.DO.PP8		NR-1-DM-2012
	INSTRUKCJA DOTYCZĄCA SPOSOBU STOSOWANIA I DOKUMENTOWANIA PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO ORAZ DOKONYWANIA OCENY ZASADNOŚCI JEGO ZASTOSOWANIA		Strona 2/6
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.09.2018	WYDANIE 4

Przymus bezpośredni polega na przytrzymaniu, przymusowym zastosowaniu leków, unieruchomieniu i izolacji.

Przymus bezpośredni wobec osób z zaburzeniami psychicznymi można zastosować tylko wtedy, gdy osoby te dopuszczają się zamachu przeciwko życiu lub zdrowiu własnemu lub innych, zagrażają bezpieczeństwu powszechnemu bądź w sposób gwałtowny niszczą lub uszkadzają przedmioty znajdujące się w ich otoczeniu.

5. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

5.1. Dyrektor odpowiada za:

- zatwierdzenie procedury i ogólny nadzór nad nią.

5.2. Zastępca Dyrektora ds. Medycznych odpowiada za:

- utworzenie instrukcji;
- za szkolenie i przekazanie instrukcji w zakresie stosowania przymusu bezpośredniego.

5.3. PZJ odpowiada za:

- nadzór nad opracowywaniem dokumentacji ZSZ, zgodnie z procedurą pod względem budowy, formy graficznej;
- wprowadzanie zmian do dokumentów ZSZ

5.4 Za przekazanie **instrukcji** w zakresie sposobu stosowania przymusu bezpośredniego odpowiada:

- **kierownik podmiotu leczniczego** - dla osób zatrudnionych w kierowanym przez niego podmiocie leczniczym lub osób wykonujących w tym podmiocie działalność na podstawie zawartej umowy lub porozumienia;
- **dysponent zespołów ratownictwa medycznego** - dla osób wchodzących w skład zespołów ratownictwa medycznego.
- **KKO** odpowiadają za wdrożenie przestrzeganie i stosowanie przez pracowników niniejszej procedury

6. OPIS PROCESU

W szpitalu opracowano i wdrożono zasady stosowania przymusu bezpośredniego, które są zgodne z obowiązującymi przepisami. W przypadku konieczności zastosowania przymusu bezpośredniego personel medyczny postępuje zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia oraz Ustawą o Ochronie Zdrowia Psychicznego.

Rozporządzenie określa sposób:

- 1) stosowania przymusu bezpośredniego wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi;**
- 2) dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego;**
- 3) dokonywania oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego.**

6.1 O zastosowaniu przymusu bezpośredniego decyduje wyłącznie **lekarz**, który określa rodzaj zastosowanego środka oraz osobiście nadzoruje jego wykonanie. Jeżeli nie jest możliwe uzyskanie natychmiastowej decyzji

	INSTRUKCJA ZAŁ.DO.PP8		NR-1-DM-2012
	INSTRUKCJA DOTYCZĄCA SPOSOBU STOSOWANIA I DOKUMENTOWANIA PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO ORAZ DOKONYWANIA OCENY ZASADNOŚCI JEGO ZASTOSOWANIA		Strona 3/6
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.09.2018

lekarza o zastosowaniu przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia lub izolacji decyduje i nadzoruje osobiście jego wykonanie **pielęgniarka**, zawiadamiając o tym niezwłocznie lekarza. W razie zastosowania przymusu bezpośredniego w trakcie wykonywania czynności wobec osoby, której pomocy udziela **zespół ratownictwa medycznego**, decyduje i nadzoruje osobiście kierujący akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, który jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym dyspozytora medycznego.

6.2 Przymus bezpośredni może trwać tylko do czasu ustania przyczyn jego zastosowania.

6.3 Lekarz zaleca zastosowanie przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia lub izolacji na czas nie dłuższy niż 4 godziny. W razie potrzeby lekarz, po osobistym badaniu osoby z zaburzeniami psychicznymi, może przedłużyć unieruchomienie na następne dwa okresy **nie dłuższe niż 6-godzin.**

6.4 Po dwukrotnym przedłużeniu przez lekarza stosowania przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia lub izolacji dalsze przedłużenie jego stosowania na kolejne okresy z których każdy nie może być dłuższy niż 6-godzin, jest dopuszczalne wyłącznie po każdorazowym osobistym badaniu osoby z zaburzeniami psychicznymi przez lekarza psychiatrę.

6.5 Przedłużenie stosowania przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia lub izolacji na każdy z kolejnych okresów, wymaga uzyskania opinii innego lekarza będącego lekarzem psychiatrą.

6.6 Po upływie **24 godzin** stosowania przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia lub izolacji, lekarz powiadamia również ordynatora(lekarza kierującego oddziałem albo jednostką lub komórką organizacyjną, w której zastosowano przymus bezpośredni).

6.7 Jeżeli nie jest możliwe uzyskanie natychmiastowej decyzji lekarza, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego **decyduje pielęgniarka, zawiadamiając o tym niezwłocznie lekarza.**

6.8 Przed zastosowaniem przymusu uprzedza się osobę, wobec której środek ten ma być podjęty.

6.9 Przed zastosowaniem przymusu bezpośredniego polegającego na unieruchomieniu lub izolacji, należy odebrać osobie przedmioty, które mogą być niebezpieczne dla życia lub zdrowia tej osoby albo innych osób, a w szczególności przedmioty ostre, okulary, protezy zębowe, pas, szelki, sznurowadła i źródła ogniwa.

6.10 Po zleceniu zastosowania przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia lub izolacji lekarz albo osoba, która podjęła decyzję o zastosowaniu przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia lub izolacji, wypełnia niezwłocznie kartę zastosowania unieruchomienia lub izolacji, uzasadniając przyczyny zastosowania przymusu bezpośredniego, wybór środka przymusu bezpośredniego i czas jego stosowania.

6.11 Stan fizyczny osoby z zaburzeniami psychicznymi unieruchomionej lub izolowanej **pielęgniarka** kontroluje nie rzadziej, niż co 15 minut, również w czasie snu tej osoby. Adnotację o stanie fizycznym osoby z zaburze-

	INSTRUKCJA ZAŁ.DO.PP8		NR-1-DM-2012
	INSTRUKCJA DOTYCZĄCA SPOSOBU STOSOWANIA I DOKUMENTOWANIA PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO ORAZ DOKONYWANIA OCENY ZASADNOŚCI JEGO ZASTOSOWANIA		Strona 4/6
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.09.2018

niami psychicznymi unieruchomionej lub izolowanej pielęgniarka zamieszcza bezzwłocznie w karcie zastosowania unieruchomienia lub izolacji.

- Wzór karty zastosowania unieruchomienia lub izolacji stanowi: Załącznik INSTRUKCJA - ZAŁ.DO PP8 -4- Karta zastosowania unieruchomienia lub izolacji.

6.12 W czasie kontroli pielęgniarka:

- 1) -ocenia prawidłowość unieruchomienia, w szczególności sprawdza, czy pasy, uchwyty, prześcieradła, kaftan bezpieczeństwa lub inne urządzenia techniczne nie są założone zbyt luźno albo zbyt ciasno;
- 2) -zapewnia krótkotrwale częściowe albo całkowite uwolnienie osoby z zaburzeniami psychicznymi od unieruchomienia w celu zmiany jej pozycji lub zaspokojenia potrzeb fizjologicznych i higienicznych, nie rzadziej, niż co 4 godziny;
- 3). w przypadku wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia osoby z zaburzeniami psychicznymi unieruchomionej lub izolowanej pielęgniarka jest obowiązana natychmiast zawiadomić o tym lekarza.

6.13 Zastosowanie każdego środka przymusu bezpośredniego podlega odnotowaniu w indywidualnej i zbiorczej dokumentacji medycznej, w której zamieszcza się:

- 1) rodzaj zastosowanego przymusu bezpośredniego;
- 2) przyczyny zastosowania przymusu bezpośredniego, w tym uzasadniające wybór rodzaju zastosowanego przymusu bezpośredniego;
- 3) miejsce i czas stosowania przymusu bezpośredniego oraz przyczyny jego ewentualnego przedłużenia;
- 4) informację o uprzedzeniu osoby umieszczonej przed zastosowaniem przymusu bezpośredniego, że przymus ten ma zostać wobec niej zastosowany.
- 5) informację o odstąpieniu od uprzedzenia osoby z zaburzeniami psychicznymi, o możliwości zastosowania przymusu bezpośredniego, z uwagi na jej stan w sytuacji gdy osoba jest niezdolna do zrozumienia przekazywanych jej informacji.

6.14 Informację o zastosowaniu przymusu bezpośredniego pielęgniarka umieszcza w książce raportów pielęgniarstkich, w której, odnotowuje się również następujące informacje.

- 1) imię i nazwisko osoby decydującej o zastosowaniu przymusu bezpośredniego.
- 2) imiona i nazwiska osób wykonujących przymus bezpośredni.
- 3) przebieg stosowania przymusu bezpośredniego, w tym skutki stosowania przymusu bezpośredniego dla zdrowia osoby umieszczonej, wobec której został on podjęty.

6.15 Kartę zastosowania unieruchomienia lub izolacji załącza się do historii choroby lub historii zdrowia i choroby. Kopię karty unieruchomienia lub izolacji przekazuje się w ślad za zawiadomieniem, do kierownika podmiotu leczniczego, po zakończeniu stosowania przymusu bezpośredniego, a w przypadku przedłużenia jego stosowania nie później niż po upływie każdych kolejnych 24 godzin jego stosowania.

	INSTRUKCJA ZAŁ.DO.PP8		NR-1-DM-2012
	INSTRUKCJA DOTYCZĄCA SPOSOBU STOSOWANIA I DOKUMENTOWANIA PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO ORAZ DOKONYWANIA OCENY ZASADNOŚCI JEGO ZASTOSOWANIA		Strona 5/6
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.09.2018

6.16 O zastosowaniu przymusu bezpośredniego zlecający niezwłocznie zawiadamia:

- 1) kierownika podmiotu leczniczego, jeżeli zlecającym jest lekarz tego podmiotu;
- Wzór karty stanowi: Załącznik INSTRUKCJA - ZAŁ. - DO, PP8 -1- Zawiadomienie o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do kierownika podmiotu leczniczego.
- 2) lekarza podmiotu leczniczego, jeżeli zlecającym jest pielęgniarka podmiotu leczniczego;
- 3) lekarza, o którym mowa w art. 18 ust. 10 pkt 2 ustawy, jeżeli zlecającym jest inny lekarz niż lekarz, o którym mowa w pkt 1;
- 4) lekarza, jeżeli zlecającym jest pielęgniarka jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 5) kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jeżeli zlecającym jest pielęgniarka jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, która nie zatrudnia lekarza;
- 6) dysponenta zespołów ratownictwa medycznego właściwego dla danego zespołu, jeżeli zlecającym jest kierujący akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych.

7. DOKUMENTY ZWIĄZANE

Z niniejszą procedurą związane są następujące dokumenty:

1. Zestaw Standardów Akredytacyjnych 2009, wydanych przez CMJ w OZ Kraków
2. Procedury ZSZ
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania.
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 stycznia 2014 r w sprawie sposobu dokumentowania przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego.
5. Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego z dnia 24 listopada 2017 roku
6. Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 roku o zmianie Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.
7. Procedura PP8 Dotycząca stosowania i dokumentowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny skuteczności jego zastosowania.

8. ZAŁĄCZNIKI:

- Załącznik INSTRUKCJA - ZAŁ.DO PP8 -1- Zawiadomienie o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do kierownika podmiotu leczniczego
- Załącznik INSTRUKCJA - ZAŁ.DO PP8 -2- Zawiadomienie o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do lekarza upoważnionego przez marszałka województwa
- Załącznik INSTRUKCJA - ZAŁ.DO PP8 -3- Zawiadomienie o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do dysponenta zespołu ratownictwa medycznego
- Załącznik INSTRUKCJA - ZAŁ.DO PP8 -4- Karta zastosowania unieruchomienia lub izolacji

	INSTRUKCJA ZAŁ.DO.PP8		NR-1-DM-2012
	INSTRUKCJA DOTYCZĄCA SPOSOBU STOSOWANIA I DOKUMENTOWANIA PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO ORAZ DOKONYWANIA OCENY ZASADNOŚCI JEGO ZASTOSOWANIA		Strona 6/6
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.09.2018

9. SPIS TREŚCI, KARTA ZMIAN, ZATWIERDZENIA.

1. CEL.....	1
2. PRZEDMIOT.....	1
3. ZAKRES OBOWIĄZYWANIA.....	1
4. TERMINOLOGIA I SKRÓTY.....	1
5. ODPOWIEDZIALNOŚĆ.....	2
6. OPIS STANDARDU.....	2
7. DOKUMENTY ZWIĄZANE.....	5
8. ZAŁĄCZNIKI.....	5
9. SPIS TREŚCI, KARTA ZMIAN, ZATWIERDZENIA.....	6

Karta zmian

Nr zmiany	Zmiany		Opis zmiany	Data zmiany	Podpis autora zmiany
	Punktu Podpunktu rozdziału	Akapitu lub fragmentu tekstu ze strony nr			
1	Całość	Całość	Aktualizacja Instrukcji - ZAŁ.DO PP8 wydanie 3	01.03.2014	B. Wysoczańska-Skroban
2	Całość	Całość	Aktualizacja Instrukcji - ZAŁ.DO PP8 wydanie 4	11.06.2018	T.Marcol

Zatwierdzenia

Zespół	Imię i nazwisko KO	Data	Podpis
Opracował	Teresa Marcol Katarzyna Polak	11-06-2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Sprawdził	NR Szymon Stuchly	17.08.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Sprawdził	PZJ Grzegorz Bula	17.08.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Sprawdził	DM Elżbieta Wielgos-Karpińska	17.08.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Zatwierdził	DN Ryszard Rudnik	17.08.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>